

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

De Scholasticis instituendis in iis, quæ ad proximos suos iuuandos
pertinent. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

instituendis in iis, quæ ad proximos suos iuuandos pertinent. Cap. VIII.

1 SCOPVM illum intuendo, ad quem studia Societatis diriguntur, sub ipsorum finem cõgruum erit, vt ad arma spiritualia in proximorum auxilium tractãda assuescere incipiant. Quamuis enim id propriè magis & diutius in domibus fiat, poterit tamen in Collegiis inchoari.

2 Primùm illi, qui iuxta Superioris iudicium ad sacros ordines erunt promouendi, in ratione Missæ dicendæ, vt præter intelligentiam, & deuotionem internam, decentem etiam habeant exteriorem modum ad audientium ædificationem, instituantur; & ceremoniis eisdem omnis Societas, quantum fieri potest, utatur: in quibus vsus Romanum vt magis vniuersalem, & quem peculiari quadam ratione Sedes Apostolica amplexa est, quantum patietur regionum varietas, sequetur.

3 In concionibus etiam, & A * sacris lectionibus eo modo proponendis, qui ædificationi populi conueniat (qui à scholastico diuersus est) se etiam exerceant, stude-

IN CAPVT
VIII.

DE Scholasticis
instituendis in ijs,
quæ ad proximos
suos iuuãdos
pertinent.

AG INTER le-
gendũ, præ-
ter interpretatio-
nem, aduertendum
est,

est, vt aliqua, quæ ad mores et vitam Christianã iuuent, attingantur. Et hoc fiet etiam in classibus Collegij, multò vero impensius, cum populo prælegitur.

B ¶ Cõferet, uidisse Euangelia to

ro anno occurrentia, peculiari studio adhibito, quod ad concionandi rationem desinetur; & aliquid ex sacra scriptura, vt populo prælegatur: præuidisse etiam quod ad vitia pertinet, & in eorum detestationem inducit, & remedia eisdem applicanda; sicut econtrariò quæ ad præcepta, ad virtutes, ad bona opera pertinent; tũ ea, quæ mouere possint ad illa amanda, & media etiam ad eadem consequenda. Et hæc in compendium, si fieri potest, redacta vttiliora esse solent; ne tam multis libris opus sit.

C ¶ Huiusmodi media sunt, vidisse præceptiones, quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt; & bonos audire concionatores; & se in concionibus domi aut in monasterijs exercere; bonum habere correctorem, qui de erroribus admoneat tum in rebus, quæ dicuntur, tum in voce, tonis, gestibus, & motibus. Resleuat & ipse considerationem ad ea, quæ dixit; quò magis vndecunque inuetur.

D ¶ In

studeantque ad id munus obeundum linguam populo vernaculam bene addiscere. * Res etiam alias vidisse oportet, & præmanibus habere, quæ ad hoc officium vttiliores futuræ sunt; ac demum, vt melius & cum maiori fructu animarum id munus obeant, * omnibus mediis vtantur, quibus cõmodè iuuari possint.

D * In mini-

4 In ministerio etiam Sacra-
D mentorū * Confessionis, & Cō-
 munionis sese exercent; & non
 solum quod ad ipsorum, sed etiā
 quod ad pœnitentium, & com-
 municantium officium pertinet,
 vt bene ac vtiliter ad Dei gloriam
 ea percipiant, & frequentent, per
 spectum habere, ac exequi curēt.

E * Ad exercitia spiritalia alijs
S tradenda, postquam quisque in
 se ea fuerit expertus, assuescant;
 & dent operam omnes, vt & eo-
 rum reddere rationem, & in hoc

armo-
 quarundā absolutionū, quæ occurrunt; ac breuem interro-
 gandi methodum de peccatis, & eorum remedijs; & in-
 structionem ad bene ac prudenter in Domino sine damno
 suo, & cum proximorum vtilitate hoc officium exercen-
 dum: & aliqua confessione audita, præsertim in princi-
 pijs, Confessarius apud se consideret, num in re aliqua de-
 fecerit; vt in posterum caueat.

E ¶ Possent ad exercitia alijs tradenda assuescere, non-
 nullis ea tradendo, in quibus minor iactura esse possit; si-
 quid erretur; & conferre cum aliquo magis exerci-
 tato suum procedendi modum, bene annotando quod ma-
 gis vel minus conuenire deprehenderint. Cùm uerò exer-
 citiorum ratio redditur, non solum id agatur, vt alijs sa-
 tis fiat, sed etiam vt in illis desiderium excitetur, vt eis-

D ¶ In confes-
 sionibus præter stu-
 dium scholasticū,
 et casuū conscien-
 tiæ, præsertim Re-
 stitutionis, conue-
 nient compendium
 aliquod casuum,
 & censurarū, quæ
 reseruantur, habe-
 re (vt videat quò
 pertingat ipsius iu-
 risdictio) & simul
 formulas, quæ mi-
 nus vsitate sunt,

dem iuuari velint.

In vniuersum autem loquendo, quæ ad primam hebdomadam pertinent, tantum tradantur.

Quando verò omnia tradentur, raris hominibus, vel qui de vitæ suæ statu deliberare velint, tradi oportebit.

F ¶ *Iuuerit etiam in compendium redactam habere explicationem rerum ad fidem & vitam Christianam necessariorum.*

G ¶ *Aliud etiã compendium de modo iuuandi ad bene moriendum vtile erit: vt memoria renouetur, quando sanctum hoc officium exercendum erit.*

armorum spiritualiũ genere tractando (quod Dei gratia ad ipsius obsequium tantopere cõferre cernitur) dexteritatem habere possint.

* Studium etiam congruum in modo tradendæ doctrinæ Christianæ, qui sit captui puerorum ac rudium accommodatus, adhibeatur.

Vt in superius dictis proximi ad bene viuendum iuuantur: ita curandum est, vt ea, quæ ad bene moriendum illis cõferunt, percipiantur; quique modus in eo tempore, in quo tantum est momenti ad finem vltimum æternæ fœlicitatis consequendum, vel ab ea excidendum, teneri debeat, intelligatur.

In vniuersum loquendo, edoceri eos conuenit, quem modum tenere oporteat huius Societatis operarios, qui in tam varijs mundi regionibus, cumque tam diuersis hominum generibus versari debent, anteuertendo incommoda, quæ possunt accidere; & emolumenta, quæ ad maius Dei seruitium

seruitium conferunt, captando, omnibus rationibus adhibitis, quæ possunt adhiberi. Et quamuis hoc sola vnctio sancti Spiritus, & ea prudentia, quam communicare solet Dominus illis, qui in diuina sua Maiestate confidunt, docere possit; via saltem aliquo modo quibusdam documentis, quæ iuuent, & ad effectum diuinæ gratiæ disponant, aperiri potest.

DE SCHOLASTICIS
à studio litterarum educendis. Cap. IX.

IN Caput
IX.

DE Scholasticis
à studio litterarum educendis.

A * **E**X Collegijs nõnulli propter causas in secunda Parte dictas, & modo inibi explicato educuntur; vt alij, qui ad diuinũ seruitium magis proficiant, eisdem succedant. Eadem siquidem in hac parte domorum, & Collegiorum est ratio.

2 Aliqui etiam aliquando educuntur, quòd ipsis ad maiorem in spiritu vel in litteris profectũ

alio modum dictum est; sed tamen dispensari in tempore septem annorum, idque prorogari possit; cum huiusmodi Scholastici exemplo vitæ suæ, magnæ adificationis essent, ita, vt vel magnum Dei obsequium ab eis expectaretur, vel vtiles esse Collegio viderentur.

A § **A** LII educuntur post septem annos, ij videlicet, qui ad collegia admissi sunt ad id tempus, absq; eo quòd constituerint ingredi Societatẽ, quemad-